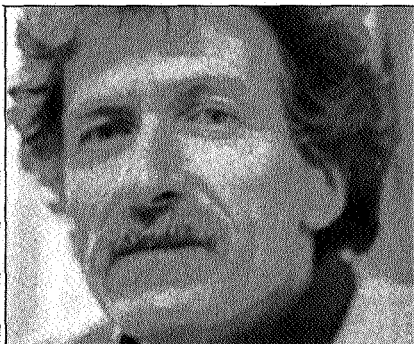

GERARD KOSTER, DE NATUUR IS EEN REGELRECHTE INSPIRATIEBRON

Jan Abrahamse

Op een loodgrijze namiddag in januari rij ik naar het atelier van de Amsterdamse landschapsschilder Gerard Koster. Het atelier bevindt zich in een prachtige oude kop-hals-rompboerderij ten noorden van Ulrum, Noord-Groningen op een steenworp afstand van de Lauwersmeer. Gerard Koster (52) heeft een gescheurde meniscus opgelopen tijdens een iets te enthousiaste sprong in het ijskoude water van een sauna.

De volgende dag moet hij hieraan geopereerd worden en dat betekent voor hem dat er niet gewerkt kan worden aan een aantal sneeuwschilderijen van het Noordgroninger landschap.

Zoals de meeste schilders kan hij als jongste al goed tekenen. Hij is daarin gestimuleerd door Amsterdamse schilders, waarvan een hem heeft aangeraden een opleiding te volgen op de Rijksakademie.

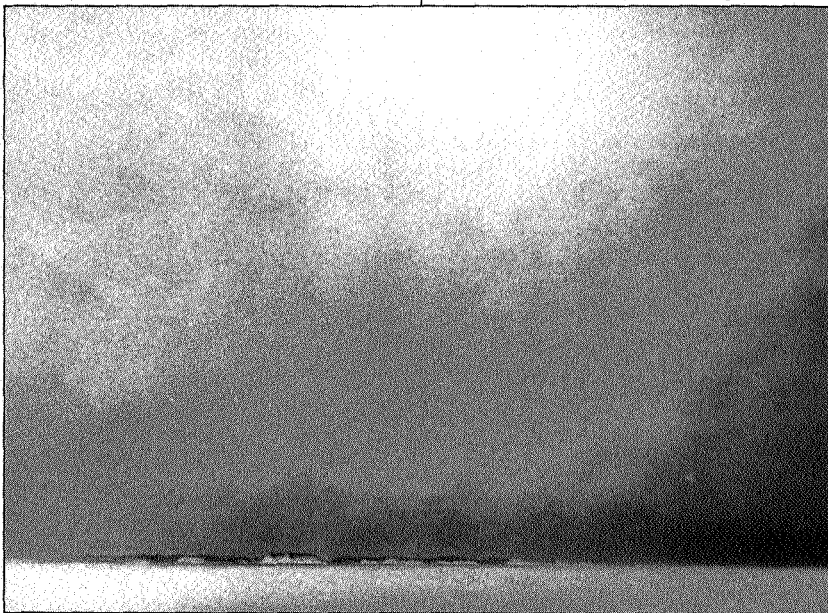
Ben je na die opleiding direkt zelfstandig kunstenaar geworden?

Tot mijn dertigste heb ik allerlei baantjes gehad op kantoren en fabrieken. Daarna kwam ik in de BKR (Beeldende Kunstenaarsregeling). Ik heb zo'n 8 jaar in België gewerkt, waar ik van alles schilderde: landschappen, stadsgezichten, stillevens, naakten en portretten.

Waarom schilder je alleen maar Groninger landschappen?

Mijn toevallige kennismaking met Groningen heeft daarvoor gezorgd. Op een stralende voorjaarsdag in 1976 zat ik op het dakteras van mijn atelier in Amsterdam koffie te drinken met een aantal mensen. Ik raakte in gesprek met een meisje dat me uitermate boeide en die vroeg of ik die avond meeding naar een verjaardagsfeest in Eenrum. We kwamen daar in het donker aan zodat mijn verrassing de volgende morgen groot was, wat een fantastische ruimte en een stilte. Ik was nog nooit in Groningen geweest. Toen reed ik daar die ruimte in met de stralende blauwe lucht erboven en overal het heldere groen en de stralende koolzaadvelden en binnen 5 minuten besloot ik: hier ga ik werken. Vanaf dat moment ben ik een stek gaan zoeken. Ik heb de eerste jaren een

Olieverfschilderij "Sneeuwbuï" 1985

atelier gehad in een arbeidershuisje hier vlakbij. Sinds die tijd heb ik ook alleen maar landschappen geschilderd.

Is daar veel belangstelling voor?

Er zijn steeds meer mensen die mijn werk mooi vinden, maar zelf verlang ik in elk schilderij naar het moment dat ik zeker weet dat ik het goed doe. Elk schilderij kan mislukken.

Van elke twee schilderijen die ik maak, is er een die aan mijn normen kan voldoen. Die worden dan geëxposeerd en/of verkocht. De kwaliteit wordt bepaald door de manier waarop ik het landschap beleef en weergeef in combinatie met de techniek van schilderen of aquarelleren. Alles heeft te maken met sfeer, ruimte en licht. Elk schilderij komt vanuit een bepaalde waarneming, ik bedenk nooit een schilderij. Als ik op de fiets bv. naar de supermarkt ga, dan kijk ik zeer heftig naar het landschap. Het kan gebeuren

dat ik langs een plek kom waar ik al honderd keer ben geweest, maar plotseling staat dat in een licht en een combinatie van kleuren, waarbij ik voel dat is het. In mijn schetsboek maak ik dan aantekeningen over vorm, licht en kleur.

Lage horizon

Wat trekt jou aan in het Groninger landschap?

Dat zijn de ruimte, de lucht en de verre horizonnen. De ruimte is alom aanwezig. Op elk schilderij wat ik opzet, staat de horizon ook heel laag op het doek.

De voorgrond interesseert me niet, dat is pas het geval na een paar honderd meter. Mijn oog staat altijd op oneindig naar de horizon. Ik ben erg gefixeerd op de grens tussen hemel en aarde.

Voel je je ook aangetrokken tot het waddengebied?

Ik heb een ongelooflijke affiniteit met die ruimte. In de Waddenzee vloeien de natuur en de ruimte in elkaar over. Het gebied is tijdloos. Ik vind echter het konflikt tussen de aanwezigheid van de door de mensen ingerichte aardbodem en de niet-ingerichte ruimte van de lucht boeiender. In mijn schilderijen wil ik de menselijke aanwezigheid aanvaarden en die is sterker aanwezig in het Noordgroninger landschap. Maar soms geef ik me over aan ruimtelijke, tijdloze genoegens. Daarom heb ik ook veel doeken gemaakt van de Lauwersmeer.

Kunstenaars voor de Lauwersmeer

Waarom heb jij je ingezet met kollega's voor het behoud van de Lauwersmeer?

De natuur van de Lauwersmeer is een regelrechte inspiratiebron. Het was een prachtig stuk natuur met water, riet, vogels en een fantastische stilte. Een groot militair oefenterrein vestigen is een verschrikking op het gebied van geluidshinder en een regelrechte vernieling van het landschap. Je plant een totaal anorganisch gegeven in een landschap. Ik vind het een horreur om zo iets kontrasterends te doen.

De direkte aanleiding om actie te voeren was in 1981 toen staatssecretaris van Eekelen een truc uithaalde om de militaire terreinen aan te leggen. In die tijd hield ik een

Olieverfschilderij "Optrekkende nevel"
1984

expositie in de borg Verhildersum in Leens waar een schilderij van mij hing met de titel 'Lauwersmeer (toekomstig militair terrein?)'.

Dat was mijn eerste minieme bijdrage aan acties tot het behoud van het Lauwersmeer en zo iets ligt in dit gebied heel gevoelig. Als je daar genuanceerd over denkt ben je al gauw een kommunist of antimilitarist. Bij de opening van die tentoonstelling werd een zeer slap verhaal gehouden over de bestemming van de Lauwersmeer.

Samen met Joop Kemp en Jan Gerritsen heb ik een manifest opgesteld dat is onderkend door een 40-tal andere kunstenaars. In combinatie met een tentoonstelling in Nieuwspoord hebben we een perskonferentie gegeven die veel aandacht heeft gekregen in de media. Verder heb ik me ingespanssen om een samenwerkingsverband te realiseren tussen oa. de Werkgroep Lauwersmeer van de Waddenvereniging, het Aktiecomitee Lauwersmeer en de Kunstenaars voor het Lauwersmeer. Dat heeft geleid tot een grote manifestatie in 1983

waarbij wij een groot kruisenveld hebben aangelegd op het toekomstige oefenterrein. Helaas heeft het tot niets geleid.

Werk je veel samen met andere kunstenaars?

Verleden jaar heb ik samen met Gertjan Mulder en Hans Roos een landschapsproject gedaan voor de Stichting Noordelijk Theater de Voorziening. Dat bestond uit een halmenveld van 2500 plastic buizen met een rode fluorescerende top, dat geplaatst was langs de spoorlijn. Het theatergebeuren vond plaats in de trein. Vanuit de trein werden dan 's avonds schijnwerpers op de buizen gericht. Een fantastisch gezicht.

